

Hrvatska glazba za gudače

Bila je to lijepo iskorištena prilika za prisjećanje na dio hrvatske glazbe koji je u udžbenicima smješten na marginama, ali u minulim stoljećima značio je nezaobilazan dio naše kulture

Piše: Ivana Jurenc

Razdoblje romantizma donijelo je mnoge prekretnice u nastanku i razvoju glazbenih vrsta, ali i promjenu paradigme u izvedbenoj umjetnosti. Zajedničko muziciranje glazbenika nije više bilo blisko povezano s dvorom ili crkvom, nego se ono događalo i u javnim prostorima. Iako s nekoliko prekida u radu, Društveni orkestar Hrvatskoga glazbenog zavoda s tradicijom dugom gotovo dva stoljeća u tom je smislu nezaobilazan dio hrvatske glazbene kulture. Svirao je Franzu Lisztu u vrijeme njegova posjeta Zagrebu, sudjelovao u prvoj zagrebačkoj izvedbi Beethovenove *Devete simfonije*, koncertima obilježio obljetnice rođenja i smrti uglednih svjetskih skladatelja, ostvario zvučne zapise tridesetak djela, praizeo niz važnih skladbi hrvatskih autora...

Vrijednost amatera

Uz tek pokojega profesionalca, okosnicu Društvenog orkestra HGZ-a čine liječnici, učitelji, biolozi, pravnici i drugi — glazbenici amateri. Taj pojam nerijetko ima negativne konotacije, no bavljenje glazbom iz ljubavi poseban je oblik muziciranja koji nikako ne treba omalovažavati, nego poticati. Iako su izvedbe i odabir programa prilagodene mogućnostima članova (od kojih su neki već odavno u mirovini), odlazak na njihov koncert publici ponekad zasićenij »odrađenim« izvedbama profesionalnih ansambala predstavlja odmak u pogledu kvalitete promišljanja izvedbe te odabira programa koji ostali orkestri najčešće ne uvrstavaju na repertoar.

Bilo je tako i na koncertu održanom u HGZ-u 14. studenoga 2016., posveće-

nom glazbi za gudače hrvatskih skladatelja. Dirigent Zoran Juranić (ujedno i autor sažete, no informativne programske knjižice) predvodio je program »plesnih ritmova«. To je odrednica koja se nametnula kao poveznica svih skladbi, obojenih karakterom salonske glazbe te folklornim izričajem vješto isprepletenim s tradicijom umjetničke glazbe. Koncert je otvoren *Kanonom i Scherzom* iz pera petnaestogodišnjega Franje Krežme. Uslijedio je valcer *Merkur* Gjura Eisenhutha u obradi Felixa Spillera za gudački ansambl, iz kojega je izviraio idiom zabavne glazbe. Večer se nastavila u folklorom duhu čujnom u kratkom, ali efektom Scherzu iz *Elegije i Scherza* za gudački kvartet Frana Lhotke te *Sulti* za gudački orkestar Josipa Štolcera Slavenskog. Jednostavnim iskazom autor ju je skladao 1927. na temelju šest zbornih skladbi u kojima je primijenio narodne napjeve prema kojima stavci nose nazive (*Svatovska, Slijepačka, Šaljivka, Jesenske noći, Dilberka, Rugalica*). Glazbeni odraz drugog dijela Lijepa Naše izvire iz *Istarskog scherza*, koji je 2011. Nikša Njirić skladao za gudački kvartet, a 2014. preradio za gudački orkestar. U tom se obliku

ona izvela prvi put, čime je Društveni orkestar HGZ-a odao počast skladatelju preminulom prošle godine, ujedno redovitom posjetitelju njegovih koncerata. Za kraj večeri glazbenici su odsvirali *Grabancijaš polku*, skladbu ironična prizvuka, izvorno nastalu kao dio scenske glazbe Zorana Juranića za dramu *Matijaš Grabancijaš dijak* Tituša Brezovačkog.

Podsjetnik na minula stoljeća

Društveni orkestar HGZ-a predvođen sigurnom rukom dirigenta Zorana Juranića ostvario je sasvim solidan nastup u okvirima amaterskog muziciranja.

Vrlo dobar zvukovni balans između u

pojedinih grupa unutar gudačkog korpusa i logičan dinamički razvoj pridonijeli su uspjehu izvedbe. Manje ritamske i intonativne nesigurnosti pritom ni najmanje nisu narušile cjelovitost izvedbe. Nepretenciozan, no zanimljiv program s odabranim djelima hrvatskih autora vjerna publika slušala je sa zanimanjem te popratila pljeskom zadovoljstva. Bila je to lijepo iskorištena prilika za prisjećanje na dio hrvatske glazbe koji je u udžbenicima smješten na marginama, no u minulim stoljećima bio je nezaobilazan dio naše kulture — podjednako za skladatelje i profesionalne glazbenike, ali i za amatere te građanstvo.

